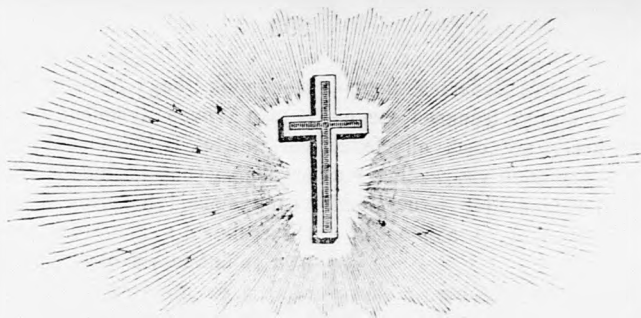

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethetni rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó társulat ügynökénél — czukortéca 6 szám, földszint, s a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postabivataloknál.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. p.p. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” címezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

KATHOLIKUS NÉPLAP.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeleg a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

37.

Budapest, september 8. 1852.

Szent kereszt felmagasztaltatása.

Katholikus atyámiai! A naptárban vagy máshol is többször olvassátok: „Kereszt felmagasztaltatása”, de sokan közöletnek nem tudják, honnan veszi ezen elnevezés eredetét, miért nevezeték a mai ünnep: kereszt felmagasztaltatásának? A mai ünnep kedves atyámiai! emléke azon napnak, mellyen Krisztus Urunk keresztje nagy ünnepélylyel ismét Jeruzsálembe vitelt; a történet igen szép s érdekes, elmondom, ha figyelmesek leendetek.

Chosroes, a perzsák királya nagy hadsereggel támadta meg egykor Syria- és Palaestinát, hol egyéb városok között Jeruzsálemet a fővárost is meghódította; e meghódítás alkalmával igen sok, mint a történet bizonyítja, 80 ezer ember gyilkoltatott meg, azonkívül számosan fogságba vitettek, ezek között volt a jámbor jeruzsálemi patriarcha, Zachariás is. A jószívű keresztények mindezt csak békével eltűrték volna, de leginkább fájt nekik az, hogy Chosroes Krisztus Urunk sz. keresztjét magával Perzsiába vitte. — Ti azt gondoljátok nemde kedves atyámiai, hogy az a pogány király méltatlanul bánt Krisztus Urunk keresztjével? nem bizony, sőt mi igen is bámulandó, gyöngyökkel s drága kövekkel fölékesítve királyi trónusa fölé állította. Lássátok kedves atyámiai! a pogány király milly tiszteletben tartotta a sz. keresztet, mennyivel inkább kell tehát nekünk keresztény katolikusoknak tisztelnünk Krisztus Urunk keresztjét!

A sz. keresztnek Jeruzsálemből elvitele nehezen esett minden keresztény katolikuskak, de leginkább elszomorítá ezen eset az istenfélő s jámbor keresztény császárt, Herakliust; ő a bajon örömet segített volna, de maga a perzsákat semmiképp le nem győzhette, mert tudnotok kell atyámiai! hogy a perzsák nagyon hatalmasak voltak ám, tehát illy hatalmas ellenség legyő-

zésére elegendő hadserege nem lévén, jónak látta bármily módon velök békességre lépni, s így valamiképp a sz. keresztet is visszaszerezni, s ezért követeket küldött hozzájuk; de a sok győzelem által felfuvalkodott pogány király eleinte a békéről halian sem akart, később mégis beleegyezett olly feltét alatt: ha Heraclius az egyedül üdvezítő hitet elhagyja, s a napot, a perzsák istenét imádja. Képzehetitek atyámiai! milly fájdalomosan eshetett ez Heracliusnak, olly föltét alatt akart Chosroes vele békét kötni, s a sz. keresztet visszaadni, ha Krisztust megtagadja! — Hát mit tett most a jámbor ker. császár? az Istenhez folyamodott atyámiai! kérte őt, hogy azon csatában, mellyben az Isten dicsősége s a sz. kereszt visszaszerzésére vinni akar, nyujtáná segélyét; azután összegyűjtötte tartományai keresztény katonáit, kérte őket, hogy a megbántott Istent bőjt, forró ima, alamizsnálkodás, s egyéb jóságos cselekedetek által engesztelnék meg, mindezekben ő maga példával ment elő, azután minden bizalmát Istenben helyezve, kis seregével Chosroes ellen indult, kezébe vette a fészületet, bátorította katonáit, figyelmeztette őket, fontolnák meg kinek tiszteletére harcolnak; elmondá nekik: miszerint dicsőbb halállal nem halhatnak meg, mintha Isten dicsőségért harcolva mulnak ki e világból. Ezeket hallván a ker. sereg, bátorságot kapott s a sokkal nagyobb számú ellenséggel megütközött, többször ujták meg a csatát, s végre is a ker. sereg győzött, magának Chosroesnek is futnia kellett. Ime kedves atyámiai! milly ereje van az imádságnak, s az Istenben helyezett bizodalomnak. Heraclius maga erejéből soha se győzhette volna le a hatalmas perzsákat, de mivel forrón imádkozott, mivel minden reménységét, minden bizodalomát az Istenben helyezte, az Isten őt megsegítette, s a perzsákon könnyen győzedelmeskedett. A mint Chosroes megfutmodott, öregebbik fia Siroes, kit atyja az uralkodásból kizárt, az alkalmat használni akarván, atyját, s azt, kit

ez utódának rendelt, ifjabb testvérét Medarsest megölette. Hogy már most magát a királyi trónuson megerősítse, Heracliustól békét kért, mit csak olly feltét alatt nyert meg: hogy a sz. keresztet visszaadta, s a foglyokat, kik között még a fentemlített jeruzsálemi patriarcha, Zachariás is életben volt, szabadon bocsátotta.

Milly nagy volt a keresztények öröme, midőn a tizennégy évig perzsák birtokában volt sz. kereszt ismét visszakerült, leírni nem lehet. Heraclius sietett a fával, mellyen Isten fia érettünk életét áldozá, Jeruzsálembe, hogy itt az Urnak a hadban tanusított segélyért háláját, a sz. kereszt iránt pedig, azt előbbi helyére állítva, legmélyebb tiszteletét mutathatná. A város minden lakója a császár elébe sietett: Heraclius minden császári ékeit magára véve, a koronát fejére téve személyesen kívánta Kálvária hegyén levő templomba vinni a sz. keresztet, e végre nagy körmenet rendeztetett, a papság, Heraclius cs. udvara s a népek ezrei voltak jelen ez alkalomnál. A császár a sz. kereszt vállaira véve egy darabig a városban hordozta, azonban, midőn azon kapuhoz érték, melly a Kálvária hegyére vezetett, a császár bármiként erőlködött is, egy lépést sem mehetett tovább. E csudán minden jelenlevő megijedett; Zachariás, kinek Isten e csoda okát tudtára adá, a császárhoz fordulva így szólott: „Krisztus nem illy pompában volt öltözve, midőn egykor a város e kapuján tulajdon vállain vivé a keresztet, nem császári, hanem tövis-korona övedzé sz. fejét: tán ez az oka oh császár, hogy Isten e csodát mivelé!” Heraclius azonnal letette császári öltönyét, s a koronát is letéve, legegyszerűbben öltözött, s meztláb a sz. keresztet ismét vállaira vette, s mi történt? mindenki bámulatára legnagyobb könnyűséggel vihette egész a kitűzött helyig. — Midőn a szent menet különféle énekek zengése s imák elmondása között a Kálvária hegyére érkezett, Zachariás az öreg patriarcha a jelenlevők s az egész kereszténység legnagyobb öröme a sz. keresztet ismét azon helyre állította, mellyen azelőtt volt; ezután Istennek nyilvános hálaadás tartott; milly kedves volt az Ur előtt e hálaadás, milly kedves a kereszt iránt mutatott tisztelet, bizonyítják azon számtalan csodák, mellyeket Isten még ugyan az nap a sz. kereszt által mivelte. — Így került vissza a tizennégy évig perzsák birtokában volt sz. kereszt; így magasztaltatott fel a fa, mellyen Krisztus az emberi nemért életét áldozta.

Kedves atyámfiai! az imént mondott történetből már most tudhatjátok: miért neveztetik a mai nap kereszt felmagasztaltatásának, tudhatjátok azt is, honnan veszi ezen elnevezés eredetét; így tehát már most a történet elbeszélése be volna fejezve, azonban mielőtt egymástól elválánk, jónak láttam a mai nap történetéből számotokra egy rövidke tanuságot vonni ki. Imént

mondottuk: hogy Krisztus keresztje felmagasztaltatott; nemde kedves atyámfiai! ha csak egy kis részecskével bírnátok is Krisztus keresztjéből, nemde mondom ezt legnagyobb tiszteletben tartanátok? lássátok kedves atyámfiai! ti birtok ám az említett keresztből illy részecskével: azon betegségek, szerencsétlenségek s más különféle viszontagságok, mellyeket Isten rátok küld, ezek mindannyi részecskéi ám Krisztus Urunk keresztjének, ha mindezeket békességes türelemmel elviselitek, Isten meg fog érette benneteket jutalmazni. — Krisztus az ő keresztjét alázatosan, s örömmel viselte: viseljétek ti is a keresztet, mellyet Isten rátok bocsát, nem zugalódva, hanem alázatosan s örömmel: ha ezt teenditek ti is egykor felfogtok magasztaltatni, miként ma Krisztus keresztje felmagasztaltatott.

Szeredy József.

A szerecsen nőnem neveltetése.

Egy jámbor olasz pap tisztelendő Olivieri Miklós pénzen veszi Egyiptomban a szerecsen nőket, hol rabságban szolgálnak, és Európába áthozván különféle apácza-zárdákban nevelteti. Illyen szerecsen lányoknak a száma felmegy már 140-re, a kik ezen ajtatos papnak (ha összeszámíttatik, hogy vette őket Kairoban és Alexandriában, mennyit kellett fizetnie az Egyiptomból való kivitetésokért, és ismét mennyi volt a hajóber Alexandriából egész Marseilleig) majdnem 63.000 frankba, körülbelül 25.200 p. frt kerültek. Különféle klastromokba Francia- és Olaszországban szétosztotta őket, és bizony nagy öröme volna, ha néhányat az ausztriai monarchiában is neveltetelne. Ugyan is dr. Knobler Ignacz, apostoli helyettes nagyon segítettnek ez által az ő misszió munkálatában, mert csodálkozást érdemel, milly buzgón óhajták ezen fiatal szerecsen nők a keresztény hit világát hazájukba bevinni. Eddig ugyan még egy sem ment vissza, azonban későbbben mehetnének az Európában nevelt illy szerecsen lányok Afrikába (legtöbbször Nubiából és Abyssiniából valók) vissza és mindenestre a térités munkáját előmozdítanák. — Azon zárdák előjárótól, a mellyekben ezen lányok nevelésben vannak, t. Olivieri, mint ezen lányok lelki atyja, időről időre tudósításokat kap: hogyan viselik magukat és millyen előmenetelt tesznek. Ezen tudósításokat ő annak idejében nyilvánossá teszi. Ezen tudósítások igen érdekesek, azért legalább néhányat közlök belőlök.

1851-ben május 3-án ezen szerecsen lányok közül egy Metechben megkereszteltetett és Mária-Terézia nevet kapott. Ez mondá: „Mikor a víz a fejemre folyt, kértem az édes Ur Istent, hogy az én

édes anyámat is tegye kereszténynyé, és hogy igen sok kis szerecsen lányt küldjön ide megkereszteltetni.“ Digne-ből hasonlólag iratik, milly buzgón ohajtják ezen lányok ismerőseiket, atyjukfiat, egykori pajtásikat megtéríteni, és midőn figyelmeztették őket azon veszedelemre, melly őket érni fogja, ha haza visszatérnek, ezt felelték: „Tudjuk jól, hogy sokat kellene szenvednünk, ha haza térnénk. A roszak azt parancsolnak nekünk, hogy Krisztus keresztjét földre dobjuk és tiporjuk: hanem inkább fejünket elvágatjuk, mint sem hogy az illyen vétket elkövessük.“ Trekati zárdában egy asszonyság egy szerecsen lánynak hitét meg akarta próbálni, igérvén neki arany órát és karpereczet, ha neki adja keresztjét: de az tüzesen és felhevülten felelte: „Nem adom, nem adom! az órát nem lehet csokolni, az óra nem vezet a paradicsomba; de a ki felfeszítettelt, az oda vezet — mindig — és folyvást.“ Mária-Judita nevű szerecsen lány kereszteltetése napján felkiálta: „Majd ha nagy leszek, elmegyek és veszek sok szerecsen gyermeket — de sokat, igen nagyon sokat és ide elvezetem őket, hogy bemehessenek velők a paradicsomba.“ Egy másik, Bakita nevezetű, az azanói zárdában megragadta egyszer a keresztet és felkiálta: „Jézus csupa vér és seb Bakitáért! az én vétkem, az én vétkem, az én legnagyobb vétkem! Bocsáss meg Jézusom bocsáss meg! Oh igen bocsáss meg! Kiért ezek a tövises? Bakitáért! Kiért ezek a szegek? Bakitáért! Minden Bakitáért! Bocsáss Jézusom! bocsáss!“ Hazájáról így beszélt ő és társnői: „Nubiában minden csunya, rosz; soha sehhol sincs a kereszt jele; és a halál után a pokol.“ Erre kezdtek zokogni és hozzá tették: „A nubiai emberek nem jönnek a mennyországba; szerencsétlen abujánk (atyánk) örökké a pokolban! soha Istent nem látni!“ Ezen szerecsen lányok mindenről a határozatlan módban beszélnek, még nem tudják jól a nyelvet. Különben az olasz és francia nyelvet könnyen tanulják meg. Magok pedig kellemes hangulatu nyelven beszélnek; beszélés közben nagyon élénkek, valamint a tagjártásban és mozdulásban; kedvelik az éneklést, a zenét, s általjában a tánczot. Imádják a napot, melly előtt háromszor meghajtják magokat, és földre borulnak. Észrevehetni annak a jeleit is, hogy a kereszténység terjed köztök. Dar-Fur-ból való egy szerecsen lányka mesélte, hogy mikor az ő anyja halálos betegségben fekütt, egy Alamizsnás János, (mivel zárdájok lelkiatyjának ez a neve, azért minden papot így neveznek) jött és fejére vizet öntött és kezébe az Üdvezitőt adta, és hogy így meghala. Talán dr. Knob-lecher Ignác volt ez, ki azon vidékeken járt! Mindnyájan ezen szerecsen lányok szíves hajlandósággal vannak jótévőneik és nevelőneik iránt. Hozzájok ragaszkodnak, földre borulnak előttök, csókolgatják kezüket és a megcsókolt kezét homlokukhoz érintik, na-

gyon elmések és találékonyak a hízégsben és háladatosságuk nyilvánításában. Buzgó ajtatosságuk és isteni félelmök megszegyenítik a keresztényeket. Valóban ezen megszabadított lelkek imádságának át kell hatni a mennybe. És azért kedves földieim! előmozdítástok tehetségtek szerint pénzzel és imádsággal dr. Knob-lecher Ignác közép-afrikai missióit. Mi már bírjuk az igaz ker. hit világosságát, de még sok száz és ezer pogány nemzet sötétségben jár, lelkileg és testileg vésznek indul. Azon legyünk tehát, hogy megismerjük és szeressék Atyjokat, ki a mennyekben vagon, Megváltójukat, ki drága vérért érettek is ontotta, Megszentelőjüket, ki várakozik rájok, hogy őket a szentségek által malasztában részesítse. Mindnyájan nem mehetünk hozzájok, tehát segítsük legalább a missionariusokat, kik mint az anyaszentegyház követői hozzájok járulnak. De imádkozunk is érettek. Szörnyűség, a mit Olivieri mond ezen szerecsen lányokról: a szerecsen embervásárlók erőszakosan elhurcolják őket, a szülőktől ellopják, gyöttrik, rab gyanánt eladják, és hány száz vész el közülök a kegyetlen árulók kezei alatt. Keresztény anyák! adjatok halát Istennek, hogy keresztény földön laktok, és gyermekeiteket illy sors nem éri. Irassátok be háladatosságból gyermekeiteket a Jézus sz. gyermekségéről nevezett társulatba, hogy már gyenge korukban tanulják szeretni embertársaikat, ha olly távol is vannak. Kívánatos volna, hogy hazánkban is néhány nőzárda menedékhelyet adna néhánynak az Olivieri által vásárlott szerencsétlen szerecsen lányok közül!

—ák.

Búcsúztatók.

Elhunyt szülők felett.

1.

Hű bajtársnak sirja szélén
Allsz te mostan jó keresztény!
A ki véglehelletig
Híve lévén a keresztnek,
Neki bucsut zeng az ének,
Teste még fölkeltek.

Egy azon hit, egy reménység,
Mit szívünkbe oltott az ég,
Egy áldásos szeretet
Kötött össze vele minket,
S a melly szívben ennyi érzet,
Az részvétlen nem lehet!

Könybe tört ki hévérzelmünk,
De azt újra letörülünk
Megtanít és int a hit,
Melly egy boldogabb jövőről,
A hívek örök üdvéről
Minket itt már biztosít.

37*

Békét, Uram, hát s nyugalmat
Adj testének míg feltámad!
És képmásod szelleme,
Angyaliddal egyesülve
Vég nélkülön zengedezze:
„Szent vagy égnék Istene!

2.

Hogy néhány szót elrebegjek,
Nyilván még meg ajkaim.
S búcsút mondjak véle néktek
Kedves férjem, magzatim!
Vaj nehéz elválni nekem,
És oly fájó töletek.
A kiket én úgy szerettem,
S kit híven szerettetek!

Gyarlóságom gyámolója,
Drága férj, Isten veled!
Hű szerelmed tiszta volta
Boldogított engemet.
Már ezentúl a halottnak
Szenteld egypár könyveid,
Érte ő az ég Urának
Esdí rád bő kegyeit.

És te kedves drága népem,
Szívem sarjadékai!
Szülötök mély keservében
Alig képes szólni:
Isten karja vezéreljen,
Kegyé áldjon bennetek!
Imádság- és könyörgésben
Rólam emlékezzetek!

Testem im a sírba szálland,
A mulandóság közé;
Amde büns lelke áll majd
Az ítélő szék elé;
S hogy kegyelmet ott találjon,
Ertem esedezzetek —
Minden földi rokonságom
Isten legyen vétekek!

Garay Alajos.

Kép az életből.

Az anyagi korban nem esoda, ha az Isten s emberi törvények iránti kötelemek szorító láncszemei tágulnak; nem esoda, ha a szeretet rózsá-láncza szakadozik, s az erkölcsiség szív-kertében csak bün-párraj terem . . . nem esoda, ha pénzért, mint hajdan Judás, Mesterét, rokon a rokont, testvér a testvért, sőt nem ritkán a fiu tulajdon atyját áruba bocsátja, üldözi, keseríti.

Ez utóbbi kitétel bebizonyításául egy történetet mondok el előttem olvasó barátom, lehet, hogy tanulságost, azért olvasd el!

Hazánk egyik kisebbszerű városábaa élt néhány

évek előtt egy gazdag polgár, kit Isten szép vagyonnal s három fimagzattal áldott meg. Nem mondhatni, hogy szerzett vagyonára fel nem ügyelt volna; de igenis állíthatni, miként gyermekei nevelése, s így azok jövőjének boldog megalapítására még inkább. Nem is kimélte e czélból fáradságát, de költségeit sem. Ferencz és József két öregebb, az első tímár, emez kádár, fiait azonban, miután őket a legjelesebb mestereknél kitaníttatta, elveszté — nem ugyan halál, hanem azon körülmény következtében, hogy az egyik München, másik pedig Haagában, mint vándorlasi helyükön, telepedett le, hova kiki őt illető örökségét is elvívte. Házánál tehát csak Péter, a legfiatalabb maradt. Ki is, midőn atya akaratának daczára az iskola-falaktól megszökvén, s a mesterségek csaknem minden nemét megkóstolván, de, mint ő szokta mondani, hivatást egyhez sem érezvén, végre mészáros lön, s mint ilyen nem sokára egy szülőhelyétől nem messzire eső városban egyszersmind kocsmáros is. Ekkor, minthogy a nagykorúság éveit betölté, de főleg mert mestersége igénylő: szünetlenül azzal ostromlá atyját, miként nekie is, mint két bátyjának adná ki örökségét; sőt mondá: „Azt legjobb szeretném, ha atyám mindenét átadva, hozzám jőne, és nálam töltené el még hátralevő napjait!“ Az elsőt megtevé ugyan az öreg, de az utóbbira kereken-tagadólag válaszolt. Nem is ok nélkül, mert hej! . . . csak van néha az embernek előérzete!

Péter ugyanis kikapván meglehelős összegét, gondjai elsejeül egy nagyszerű vendéglő építtetését tűzé ki; mi midőn meglön, annak legkiáltóbb folszerelése következett. Nem is volt nagy földön hozzá fogható vendéglő! Azonban épen ez volt a baj! nagyságában hordá jövődö enyészetének csiráit. . . . A „Holdhoz“ czimeztetett, s épen nem jelentektelenül: megfogyott csakugyan mint a hold. . . . Hogy is nem? Az egész kezelést eselédre bizta, önmaga semmire csak a teke- s kártya-asztalra ügyelvén. S ekkép megtörtént, hogy a kelnerékből urak, némelly urakból pedig kelnerékké lettek: azaz: valamint azok nem számoltak Péter gazdával, úgy ők sem számoltak kelner uraimékkal. . . . Innen pedig természetesen nem következhetett más, mint minek szükségképen következnie kellett, bukás.

A mészároskodással sem ment különben a dolog. Megvette ugyan nagy drágán a levágandó marhát, át is olvasá a székállójának: de ezentúl gazdai állapotát csak onnan gyanítá némiképen, hogy tökéletes mértéket, s ingyen húst kapott. . . .

Illy gazdálkodás közt repült el sebes szárnyain öt és fél vigalom- és élvezetteljes év. Mi ezután következett, azt sem vigalom, sem élvezetnek nem mondhatni. — „A hoszu farsangnak hoszu böjt: a nagy vacsorának kurta fölöstököm a vége!“ Szórol-szóra beteljesült ez Péteren is. Mert ha megsugom, hogy

azon
nem
mond
ajtajá
val v
nem
tom
farsa

szine
vétka
hus,
vend
hogy
cselé
delm
pen s
azt k
milly
meste
ségét
de a
s hall
nek,
ségb
tendi,
Nem
káron
dand,
am!
meg!
ördög
telt s

háron
de ép
landó
költsé
„E b
madá
állítsc
kint t
letenn

Péter
„Várj
irok,
biróh
az ör
küism
lan v
amat
kályh
kincs

azon ház, mely előtt most a város dobosa működik, nem más mint a „Holdhoz“ czimzett vendéglő, ha megmondom, hogy azon mézszárszék, melynek becsukott ajtajára egy megfordított taglót s bárdot pingált krétával valamely gunyolólag-tréfáló kéz, nem másé hanem Péteré: hiszem, te is el fogod hinni olvasó barátom: hogy Péter urnál is hoszu böjt követé a nagy farsangot? . . .

Mit tett most Péter? Atyjához megy, s hamis színekkel lefesti előtte a szerencsétlenséget, mely önvétke nélkül rá háromlott; mondá, hogy a bor, kenyér, hus, kávé, szóval minden élelmi szer méreg drága, a vendégek következőleg igen ritkák voltak; elbeszélé, hogy minden kitelhető gondossága daczára családát ötvédelmi okot: de mire a mások által jól értesült apa éppen semmit sem hajtott. Máshoz fogott tehát Péter, s azt kezdi fejtegetni, hogy külhonban lévő két bátyja milly jól bírhatja magát; dicséré a tímár, s kádári mesterségek hasznosságát; magasztalja atyja jószívűségét, főleg iránta mindenkor mutatott hajlamát s a t. de a méltán haragvó okos atya nem akará érteni őt — s hallgatott. Látván Péter, hogy a czélsások sikeretlenek, a szemtelenséghez folyamodott, s szinleges kétségbeeséssel kimondá: miként ha atyja most nem segítendő, előli magát! . . . Az atyja erre is néma maradt. Nem azonban ő! Dühödve neki ront atyjának, égtelen káromkodás közt torkon ragadja, s ha pénzt nem adand, halállal fenyegeti! . . . „Ne bánts! ereszsz el liam! zokogva lihegő a megilletődött atya; ne fojts meg! előbb megteszem végrendeletemet.“ Itt felhágy ördögi művével a fiu, az öreg pedig kitérölve könyvelt szemeit, leül, s ir illyképen:

„Testamentomomat a teljes s megoszolhatlan szentháromság nevében készítem; megrongált testtel ugyan, de ép és józan elmével. a) akarom, hogy földbe szándó testem illendően eltakaritassék, legöregebb fiam költségén. b) fejem fölé egy illy föliratu siremléket: „E bús kereszt alatt várják N. N. hamvai, a föltámadás nagy napjának öröm-ünnepét! „második fiam állítson. c) én- s megholt nőm lelki enyhülésére évenként tartandó gyász-misére pedig 200 ezüst forintokat letenni harmadik. . . .

„Én?! közbevág itt, az írásba mindig bepislantó Péter, én! miből tegyem én?! . . . én nem tehe . . . „Várj fiam! megleszsz elégedve! Eredj inkább, míg irok, Vilhelm, Schuszter-komámhoz, s Pétery József bíróhoz, s híd őket tisztelettel hozzám!“ Elmegy az, az öreg pedig folytatja . . . harmadik fiam Péter lelkiismeretes kötelessége leend. d) minden ingó s ingatlan vagyonom aránylagos fölosztásban két öregebb fiamat illeti, kivévén azon ládát, mely szobám egyik kályhamelletti zugában őriztetik: ez a benne rejlő kincsesel együtt Péter fiam tulajdona leend. E vég-

rendelet határozott akaratom megmásíthatlan kifolyása.

Irtam N. s a t.

N. N.

Megérkezvén a kivánt személyek, Vilhelm s Pétery József bíró t. i. elolvassa előttök az öreg végrendeletét, s hitelesség végett alá is iratja. S ezzel megköszönvén fáradságukat, őket távozásra kéré, Péternek pedig így szóla: „Mint szavaidból vevém észre, bátyáidat jó sorban lenni hiszed, s én is úgy gondolom, azért mint hallád nekiek nem is sokat hagytam. Neked azonban, minthogy rád fér, ezen ládát hagyom, a benne rejlő kincsesel együtt. Mi, és mennyi légyen benne? azt halálom előtt nem szabad megtudnod; azért is azt ezennel a városházhoz vitetem. Elitemtetésem után azonban azonnal nyisd ki, s emlékezzél meg atyádról.“

Péter ezen apai hagyományon egészen megnyugodott: részint mert pénzvagyó lelke éppen is csak így óhajta, részint mert hívé, miként törődött s már 91 éves atyja nem soká élend. Ez utóbbi véleménye nem is csalta meg, atyja öt nap mulva meghalt, mint mondják, mindig szívét fájlalá. De annal inkább kijátszá a láda! Mert midőn azt, örömtől feszült kebellet föltöré, benne a remélt kincs helyett: korbács és imakönyvet talált illy czédula mellett: „E m l é k ü l P é t e r f i a m n a k!“

* * *

Milly érzést idéze elé Péter kebelében e váratlan tünemény? nem tudjuk: valamint további életet sem. Hogy a ládában kincs volt, ezt többen állítják. Mikor változott az ostorra s imakönyvvé, úgy hiszik, midőn az öreg Pétert Vilhelm és Pétery József bíróhoz küldé. A kincs hova lett? bizonyossággal nem mondhatjuk meg ugyan, de nehezen esalatkozunk, ha sejdítjük: mikint a két öregebb fiainak kezébe került. Hanem már azt hitelesen mondhatjuk: miszerint a két öregebb fiu tökéletesen teljesíté atyjok végrendeletileg hagyott akaratát; és hogy N. temetőben még 1842-ben is látható volt a sir-emlek, ezen aranyozott betükben ékeskedő verssel: „E bús kereszt alatt várják N. N. hamvai a föltámadás nagy napjának öröm-ünnepét. Lakatos Pál.

Katholikus hitélet.

XCIV.

Kalocsa, august 27. Dicsértessék a Jézus Krisztus! Az igazán lelkesült ker. katolikusok kell, hogy érdekelje embertársainak sorsa, főleg lelki állapota, s azon törekvés, hogy mindazok, kik még a tévelygések veszélyes útain botorkálnak, vagy a hitetlenség kárhuzatos setétségében vakoskodnak, az egy-

igaz hit, a jézusi religio ismeretére mielőbb eljussanak, ezen törekvés mondom, minden igaz ker. katolikusnak elengedhetlen kötelessége. És épen ez az, mi a Jézus sz. gyermekségi társulatában főfigyelmet érdemel, hogy e társulat életbeléptetése, és kellő ápolása által ezen érdekeltég és részvét embertársaink sorsa, főleg lelki állapota iránt az anyaszentegyház reményeinek, a kisdetek- és ifjaknak kebleiben idején korán fölebresztetik: sziveikbe oltatik a vágy: az egyedül üdvözítő anyaszentegyház kebelén kívül levőket az ideig és örökké való boldogságnak emez egyedül biztos útjára, az igaz ker. kath. hitre téríteni: sőt az erre való közremunkálásra, s ez által a föntebb érintett elengedhetlen kötelesség teljesíthetésére tér nyitattik, alkalom nyújtatik nekik: ezeken kívül pedig az ifju szivekben a kath. religio iránti kegyelet és buzgóság élesztetvén és ápolatván, egy jobb, mert vallásosabb, s ennél fogva boldogabb nemzedék nevelkedése eszközöltetik. En legalább így fogom fel a Jézus sz. gyermekségi társulatot működéseiben s kihatásaiban.

— S ezen nézeteket főbb vonalaiban érinteni nem tartottam fölöslegesnek, részint azért, hogy kiket az ügy közelebről érdekel, lassák, miként e társulat életbeléptetése s kellő ápolása több, mint pusztán korszerű kívánat; részint, hogy okát adjam, miért olvasom ezen társulatról tudósításokat mindig a legnagyobb örömmel, értesülvén azokból a ker. kath. öntudat és lelkiüfelébredése és nyilvánulása felől.

Kik hasonló szemekkel tekintik a hitéletnek e társulat terjedése, és ezen szent cselra szánt jótékony adakozásokbani nyilvánulását, azoknak lelki örömkre fog szolgálni a következő eset:

Nt. Húr y Ferencz. vadkerti plebános helyettes ur öt éves öcsese előtt elbeszélvén a chinai gyermekeknek szerencsétlen állapotát, történt később, hogy a liu ttes. Lukács Antal ur lelke enyhületéért tartott sz. mise alatti szolgálatáért tek. Placsintár Gergely ur által egy körmöczi arannyal megajándékozott légyen. A liu megemlékezvén a chinai kis gyermekek szerencsétlen sorsára, a mint haza érkezett, bátyjához futván az ajándékban kapott aranyat átadá, mondván: „Bácsikám! tudod-e mit akarok? nézd ezen szép pénzt ajándékba kaptam, mivel ministráltam. En meg neked adom, küldd el azon kis pajtásoknak, a kiktől te beszélted, hogy szülőik kivetik a kutyáknak, majd tudom megörülnek neki, és a papok, kik megveszik szegényeket, majd elhozzák hozzánk, és együtt ministrálunk.” A plebános-helyettes ur megdicsérvén öcsésének jó szívűségét, az aranyat elfogadá az ajánlott sz. cselra, s még egyet hozzátevén, azon megkéréssel küldötte hozzám, hogy a két aranyból álló adományt az illető helyre eljuttassam. Mit midőn ezennel teljesíténék, azzal zárom be soraimat, a mivel kezdtem. Adja Isten, hogy a ker. szeretet fillérei által az igaz ker.

kath. hit terjedése eszközöltetvén, széles e világon mindenütt dicsértessék a Jézus Krisztus.
Bende József.

XCV.

Esztergom, septemb. 2. Országunk herceg-primása ez idén aug. 23—27-ig Esztergomban lelki gyakorlatokat tartatott, mellyeknek vezetését ft. Schlör Alajos a grázi papnövelde lelkiigazgatója s Büchinger József grázi kanonok urak valának szivesek felvállalni. A papság szép számmal veve részt e gyakorlatokban; jelesül az esztergomi főmegyéből a főméltóságú főpásztorral együtt 107, a kalocsai főmegyéből 4, a csanádi megyéből 3, a pécsiből 3, a zengiből 2, a győriből 4, a szathmáriból 4, a besztercebányaiból 2, a véczeiből 1, a fogarasy gör. egy. megyéből 2, az erdélyi megyéből 1, veszprimiből 2, Nyitrából 2, fehérváriából 7, Szepesből 3, a kassaiából 2, a rozsnyóiból 1, sz. Ferencz rendéből 3, a karmelita-szerzetből 1, összesen 151 egyén, kik között az említett apostoli buzgóságú herceg-primáson s a méltóságos fehérvári, kassai és tinnini püspökökön kívül több apát, prépost és kanonok urak is voltak. Valamint meglepő volt az ajtatosság kezdete, midőn a fm. herceg-primástól vitt feszület után mindnyájan a magányba tértek: úgy lélekujtató volt annak vége, midőn a fáradhatlan főpap a gyakorlatok alatt mondottakat összevéve, apostoli kezzel teljes beszédében buzdítá papjait a kitarásra. Mindnyájunk szeméi könybe lábbadozóának. Isten szent áldása szálljon a jó főpásztorra, ki papjainak lelki felujtására ez ajtatosságot tartá, s azon férfiakra is, kik annak vezetését magokra vállalták.

XCVI.

Radna, Aradvármegyében fekvő mezőváros, Aradhoz három mértföld távolság. Már 1520-ben volt e helyen egy kis templom építve, melly két izben meg volt újítva, de 1695-ben a törökök ujra felgyújtották és kirabolták. A mostani nagy templom 1725-ben kezdetett építtetni. Azon kép, melly tulajdonképen nevezetessé, szentté teszi e helyet, származik egy 80 esztendő jó öreg katolikus embertől, ki azt mint közönséges képet egy olasz képáruólótól vette 1668-ban, és halála után a radnai sz. ferenczi barátoknak hagyta örökségben. A kép nagy és szép volt, alkalmas arra, hogy a templomba betegyék. Nevezetessé akkor kezdett lenni, midőn a templomot a törökök 1695-ben felgyújtották, és minden, az oltár is megégett; e képet pedig az üszkők között épségben találták. Szinte azon török, ki a templom ajtajának lándzsájával neki tört, rögtön meghalt, a másik pedig, ki lovával sietett a templom véglerontására, fennakadt egy sziklában, mellybe a ló lába bement mint a sárba, ez a szikla-

darab ma is a templomban látható, a ló lábának helyével. Ezentul már sok gyógyulások történtek. Az anyaszentegyház által felsőbb megerősítést nyert a radnai kép kiváló tisztelete 1767-ben, június 9-ik napján, mely Pünkösöd harmadnapja volt. Az akkori csanádi püspök, nméltóságú Engl Ferencz a romai szentséges pápa VIII-dik Kelemtől egy peccétes levelet nyert, mellyben búcsu engedtetett azoknak, kik azon pünkösdi napokban méltán részt vettek az Oltári-szentéghben a radnai kép előtt. Pünkösöd hétfőn öt nyelven predikáció tartatott, és számtalan népsokaság öröme a kép a mostani templomba a régiből áthozatott. Ez időközben sok lélek nyert enyhülést, sok testi bajból mentetett meg, ki élő hittel fordult Mária otalmához. Kinek Radnán csodálatos közbejárása szemlélhető. A sok közt 1709-ben Aradon mirigy volt: a városi jegyzőkönyv azt mondja, hogy ez akkor szünt meg, midőn a nép, egy haldoklónak figyelemzetésére, Radnára processióval ment a szüz Mária közbejárását e célra kikérni. Szentesen Meiszlinger Erzsébet estve hazamentében megijedvén, 32 hétig egészen elvesztette szólását, eljött Radnára, a Boldogságos Szüz oltára előtt imádkozott és újra megindult szólása, Mária nevét mondta ki először. Ez történt 1846-ban május 30-kán pünkösöd szombatján. A szülőkön és testvéreken kívül bizonyítja Forgács Ignác, Szabó Illés, Fabián Ferencz, Mácsay Ferencz, szentesi polgárok. Mivel Máriának olly kedves helye Radna, a méltóságos csanádi püspök is ott tartott a tiszteletre méltó papsággal gyűlést. Miféle gyűlés volt ez? és mi közöd van ehhez jámbor olvasóm? röviden megmondom. Az apostolok három esztendeig tanulták a papságot magától első püspökünkötől az Ur Jézustól. Krisztus Urunk mennybe menetele után azonban, mikor nem volt Jézus, a ki vezesse, utasítsa őket, összejöttek egymás közt tíznapra. Elbeszéltek magok közt, mit tett Jézus, míg velök volt, hogy segített a szegényeken, hogy tanította a tudatlanokat, hogy biztatta a megtérő bűnösöket, hogy feddte meg a hitetleneket — imádkoztak, hogy a Szentlélek minél több malasztokban jöjjön rájuk: hogy magok is erősek legyenek a szent hitben és másokat, az egész világot megtéríthessék. Azután le is jött a Szentlélek és fogott is prédikálásuk a világ nagy részén. Ilyen forma volt a radnai papi gyűlés is: négy nap imádkozott a tiszteletreméltó papság püspökével, magáért, de leginkább a népért, a katolika egész egyházért. Kérte a Szentleket, hogy a népboldogságán rágódó káromkodást, szeretetlenséget, hitlenséget törölje el, és maga részéről is alkalmas eszközök alkalmazásáról tanácskozott. Ilyen gyűléseken tehát a jó kereszténynek örvendeni kell és imádkozni értök. Azért jámbor olvasó imádkozzál az ország primásáért, Scitovszky Jánosért, ki az illyes papi gyűléseket az országba visszaállította, imádkozzál a

csanádi és váci püspökért, kik a jó példát követték. Dicsértessék a Jézus Krisztus és tiszteletessék a radnai Szüz Mária!

—y.

Könyvismertetés.

Megjelent s a jó s olvasó könyvkiadó társulat ügynöki hivatalában kapható: „Tiszteletendő **Goffine** Lénárt premonstráti szerzetes atyának katolikus oktató- és épületes könyve, avagy: rövid értelmezése minden vasár- és ünnepnap leczkék- és evangeliomoknak, az innen kivont hit- és erkölcsi tanításokkal, és egyházi szertartások magyarázatával együtt. A sz. miséről való oktatás, továbbá a nagy- és kántorböjti leczkék és evangeliomok magyarázatával, valamint Urunk Krisztus Jézus kinszenvedésének történetével bővített, sok tekintetben javított kiadás, melyet készített **St e c k Xav. Ferencz**, Magyarra fordították a bécsi Pázmány-intézeti növendékek. Két részben.” A főmélt. herceg-prímás érseki helybenhagyásával, kiadja a jó s olvasó könyvkiadó-társulat. Pesten, 1852. Müller Emil könyvnyomdája. Servitátér.

Egy olly épületes és vallási kézikönyv szükségét, melly az egyháznak minden ünnep- és vasárnapjaira, nem különben az adventi, nagyböjti s egyéb szentebb időkre való leczkéket és evangeliomi szakaszokat magában foglalván, egyszersmind azokat röviden és népszerűen magyarázza: melly ezenkívül az anyaszentegyháznak kenet- és erőteljes, főkép sz. mise áldozati imádságait a nép nyelvén nyújtva, általuk a diákok nem tudókat is Istenhez emeli, hitökben erősíti és vigasztalja, melly végre az egyházi ajtatos szokásokat és szertartásokat megmagyarázván, s alkalmaslag a keresztény hit- és erkölcsi tanításait is beleszővén, ekképen a magánoktatás- és házi ajtatoságnak egyik legsikeresebb eszközül szolgáljon: egy illy könyv szükségét mindenki érezte, s egy illy könyvet nyújt e munkával a jó s olvasó könyvkiadó-társulat a t. olvasó közönség kezébe tiszt. **G o f f i n e** Lénárt katolikus oktató és épületes könyvével, mellyet legalább névről mindenki ismer. Ezen munka, melly a 17-ik század végén jelent meg először, mindjárt nagy tetszéssel fogadtatt a katolikusok által, a mint ezt a számtalan kiadások tanúsítják. Sőt magyar nyelven is talált kiadóra nt. **C s a n k y** Gábor kegyesrendű tanárban 1790-ben. — Azonban azon munka, melly száz és több évek előtt az egész német olvasó közönség tetszését megnyerte, előbbi alakjában a műveltségben előrehaladt későbbi kor igényeit sem tartalom-, sem előadásra nézve nem elégítette ki: s ez volt az oka, hogy többeknek sokszoros módosításai után, legujabban **St e c k Xav. Ferencz**, előbb reutlingeni, később harthauseni plebános magára vállalta az olly igen üdvös szerkezetű könyvet a hittudományi és egyéb ismeretek jelen állásához képest akképen átdolgozni, hogy semmi tekintetben se lehessen ellene alapos kifogást tenni, s hogy így az ufolag általánosán elfogadott és közkedvességű kézikönyvévé váljék a keresztény katolikus népnek. Hogy a t. átdolgozó ezélt ért, azt a rövid időn többszöri bővített és sokszorososan javított kiadásu munkájának gyors elterjedése eléggé mutatja. Ezek szerint tehát egy bár lényegében nem is egészen új, de korunk szükségéhez csakugyan egészen újon alkalmazott, leghasznosabb munkát fordították a bécsi Pázmány-inté-

zet lelkes növendékei, s ad ki a jó s olcsó könyvkiadó-társulat a magyarjku hívek épülésére, a házi ajtatosság emelésére, s a vallási buzgalomnak a családok körébeni élénkítésére.

Míthogy azonban a munkának, a Pázmány-intézeti növendékek által még 1846-ban készült fordításá után, a németben egy újabb és tetemesen bővített kiadása jelent meg, nehogy a magyar közönség e javított kiadás hasznaitól megfosztassék: a jó s olcsó könyvkiadó-társulat érdemes aligazgatója, nt. Somogyi Károly ur az egész magyar fordítást ujolag átdolgozta, felhasználván az eredetinek kiadója által tett czélszerű és lényeges bővítéseket, sőt még az ebben előforduló hibákat is, p. o. a gyakori hamis idézéseket kijavítván.

A kiadó-társulat azon erős meggyőződéssel adja e könyvet, mellynek első, 28 nagy 8-adrétű ivre terjedő része imint jelent meg, a buzgó magyar hívek kezeibe, hogy az nekik az üdvösség útján biztos kalauzul szolgál. Szolgáljon a hitélet fölmelegítésére és szilárdítására mindazokban, kikben az ingadozni s a Krisztus egyháza iránti hő ragaszkodás meghűlni kezdett. Ara ezen első kötetnek 1 frt p. p. A jó s olcsó könyvkiadó-társulat t. ez. tagjainak ez idei részvényük fejében adatik ki. Fogadja azért azt a t. közönség azon szeretettel, mellyel átalakításán a javítók és fordítók éveken át fáradtak.

Az egri érseki főtanoda betűivel csak imint jelent meg s a jó s olcsó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatalában s Egerben is kapható következő munka: „A társadalom testén rágódó léreg vagy a pogányság a nevelésben”. Irta Gaume T. Francia eredeti után fordította Gyurits Antal. Nines szándokunkban e munka beltartalmát bővebben ismertetni, hisz az főtiszt, Danielik János, egri kanonok ur „Emlék-könyvből” eléggé ismeretes, valamint azon heves vitatkozásból is, mellyet e munka a francia újságok között, sőt a papság kebelében is előidézt, s melly vita még mindig foly. Elég legyen itt a magyar fordításról csak annyit mondani, hogy ez a katholika irodalmat nagylelkűen pártoló nm. egri érseknek köszöni lételét, s hogy az ugyanazon ügyes tollból folyt, melly már több rendbeli munkák, mint: „Roma s Loreto”, „Aeneis” két első könyve, fordításával gazdagította a magyar irodalmat. Ara a 8-ad rétű s 268 és X lapra terjedő munkának füzve 1 frt p. p.

Imint jelent meg, s a szerzőnél kapható: „Olvasástan”. Márki József, képezdei tanártól, 8 lap. Ara 3 kr. p. p. Foglalatja: Betűismertetés, Betűfoglalás, Szótárgolás, Folyvást-olvasás, Gondolkodva-olvasás, Hangnyomat os vers- és szavaló-olvasás, Kézirat-, latin és német olvasás, olvasás és iskolai nevelés egybefoglalva.

Különfélék.

Pápa ő szentsége a prágai bibornok-érseket az összes ausztriai birodalombeli (kivéven Magyar-Horváth- és Tótországot, s a lombárd-velencei tartományokat) szerzetes rendek apostoli visitatorának, az esztergomi herceg-érseket pedig ugyanannak Magyar-, Erdély-, Horváth- és Tótország részére kinevezni méltóztatott.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat”, szerkesztő Blümelhuber Ferencz.

Emich és Eisenfels könyvnyomdája, uri-utca, 8. sz.

A jó és olcsó könyvkiadó-társulat új tagjai Pesten: Stokinger Tamás, egyetemi tanár; Keszler János, cs. k. kinestári tanácsos; Eötvös Pál, cs. kir. kinestári tanácsos; gróf Andrássy György; báró Sennyey Pál; Ambró Antal, cs. kir. helyt. tanácsos; Babarczy Antal, cs. kir. tanácsos; Brunek József, cs. kir. tanácsos; Simoncsics János, cs. kir. tanácsos; Dulovics János, ügyvéd; Illucz Oláh János, ügyvéd; Ney Ferencz, kisdudov-igazgató; Reviczky Imre, cs. kir. tanácsos; T. cz. Hepesváry Antal, házbirtokos; t. cz. Kossalko János, kir. ügyész; t. cz. Eisele Antal, szabómester; tek. Márki József, kir. képezdei tanár. Nagys. Bajzath György, cs. kir. tanácsos az alapítók sorába lépett.

Váczi megyében: Szabó István, alapítványi ellenőr, Taksonyban; Benkő János, ujszászi kasznár; Mária sz. szive társulata Keekemetén.

Kalocsai megyében: Antunovics József, almási közbirtokos.

Szathmári megyében: Kende István, földbirtokos, Szathmárott; Gundemann József, szakaszi plebános; Munkácsi Sándor, huszti pleb. és alesp.; Serly Károly, borsabányai pleb.; Keszner Antal, boeckai plebános; Horváth János, szopori kasznár; Pap Ferencz, goroslai kasznár.

Veszprém megyében: Baan Antal, kadaskuti plebános.

A t. kegyesrendi szerzet Váczott csak imint tartott káptalanában főtisztelendő Nagy Péter atyát választá tartományi főnökének.

Pályázat.

Csongrádmegyei Hold-Mező-Vásárhely városban sept. 15-re, tanítói állomásra, melly 300 p. frt és szabad lakással van összekötve, ezennel esőd hirdettetik. Leeb Mátyás s. k.,

Holdmező-vásárhely-egyházkerületi alesperes.

Kegyes adományok jegyzéke.

A sz. rochusi kórháznak: Főtiszt. Pongrácz József, cösi plebános ur „Philothea” című magyartított munkájából 25 példányt; nt. Köves János, enyingi plebános ur 51 kr. p. p. Nt. Ferenczi Antonin atya 3 kötetet, nt. Korponay Eduard, ruzsbachi plebános ur a pálinka-ivás ellen töt nyelven irt s eredeti képekkel ellátott jeles népkönyvből 40 példányt, nt. Minikus Vincze cisterci rendi tanár egy kötetet, nt. Matusik János, kegyesrendi tanár egy kötetet.

A közép-afrikai missio felsegélésére: Erdélyből nt. Publig Gergely, tömösi katolikus lelkész ur gyűjteménye 12 frt 1 kr. A kolosvári templomi persely 48 kr. p. p.

A chinai gyermekek megmentésére: T. cz. Biasini Domokos és neje 1 frt. Nt. Raffay János ur 12 kr. p. p. A Várad-Olasziban levő sz. Ursula-apácák iskolájába járó növendékek 21 frt 30 kr. p. p.

Megjele
egyszer,
fizethetni
és olcsó
lat ügyne
utca 6 sz
szerkesztő
acs. kir. p

Dicsősé
bekeség

Dr. Gr
leth

Az
rang, r
érzelem
rázta, er
fol, min
jekor, k
köznapo
kal dics
Harangs
szét ima
Máriaho
vasárnap
„Márta!
de egy
melly so

Igy
a másik
szónoko
vel felsz
jai! ma
állítás
vakat sz
lyekkel
nek egy
rendelte
san, min
is tekint

*) Buel
számát
**) Föt.